

Bardejovský prameň

**Ako sme prežili leto
490. výročie AV v Bardejove
Juraj Raab Kello
Financovanie cirkvi
Biblické štúdium**

Ó, Duchu Svätý,
žiadame všetci,
srdce nám osviet,
túžbu v nás roznieš,
aby úprimne,
jednomyselne
najprv hľadali sme
kráľovstvo nebeské.

Ó, Duchu Svätý,
v daroch bohatý,
vrúčne voláme,
dávaj nám stále
pokoj a radosť,
vo viere stálosť,
istotu spasenia
z Tvojho pôsobenia.

Ó, Duchu Svätý,
nech nám zasvieti
Tvojho svetla lúč,
srdce nám prebud',
by sa tešilo,
Boha slávilo,
že všetkým Syna dal,
svet tento miloval.

Ó, Duchu Svätý,
kiež sa roznieti
pevná vôľa v nás
Krista vyznávať
verne do konca
svojho života;
že dáš to, veríme,
aj viac, než prosíme.

Martin Luther,
Evanjelický spevník 252

Duchovná pieseň bola pre Luthera vzácnym nástrojom práce Ducha Svätého. Cez pieseň sa človek ľahšie učí nové pravdy, cez pieseň dokáže vyjadriť mnohorakosť svojich pocitov a postojov. Luther sám piesne tvoril, aj iných k tomu vyzýval. V jeho piesňovej tvorbe sa odráža duch pokory, hlboké, úprimné viery v Božiu milosť a Božiu moc. Začítajte sa do textov a započúvajte do melódií, ktoré sú v našom Evanjelickom spevníku z pera reformátora. Prečítajte si ich napríklad aj nahlas a počúvajte tie hlboké vyznania, čistú náuku, úprimné city viery. Sú to piesne: 19, 38, 139, 177, 179, 252, 253, 255, 258, 263, 266, 285, 288, 334, 443, 561.

REFORMAČNÉ SLOVO (DUCHOVNÉ ZAMYSLENIE)

Fil. 2,12-13

„A tak, moji milovaní, ako ste vždy boli poslušní, nielen v mojej prítomnosti, ale ešte viac teraz v mojej neprítomnosti, s bážňou a s chvením konajte svoje spasenie. Všetci Boh je ten, ktorý pôsobí vo vás, aby ste aj chceli aj činili nad svoju dobrú vôľu.“

Milí čitatelia, bratia a sestry!

Pamiatka reformácie je pre nás, evanjelikov, každoročne príležitosťou pripomenúť si zásadné udalosti v dejinách kresťanskej cirkvi. Pri tejto príležitosti sa zväčša sústreďujeme na vyzdvihnutie diela reformátorov, ktorí nenávratne zmenili dejiny Európy a uviedli do pohybu hnutie, ktoré už nebolo možné zastaviť. Žasneme nad ich odhodlaním a odvahou odstrániť v cirkvi to, čo bolo skazené, deformované, ale zároveň sa vnútorne snažíme zodpovedať si aj tak často kladené otázky: Stálo to vôbec za to? Mali právo to urobiť? Dalo sa to aj inak? Hľadáme teda v tom celom zmysel a význam, a to nielen pre minulosť, ale najmä pre prítomnosť. Ani tento rok by sme teda nemali zabúdať, že je to predovšetkým príležitosť uvedomiť si to najdôležitejšie, že reformácia musí byť pokračujúcim, trvalým procesom v cirkvách a rovnako aj v živote každého jednotlivca. Ak totiž cirkev prestane smerovať k rastu a skúmať samú seba vo svetle súčasných potrieb a výziev, stane sa izolovanou od človeka, ale i Boha.

A práve vtedy by sa mal objaviť niekto, kto príjme úlohu proroka, Božieho služobníka, ktorý nie je ľahostajný voči daniu okolo neho. Proroka, ktorý má odvahu niest zodpovednosť a pomenovať nešváry, z ktorých kľúčmi nevraživosť vedúca k rozvratu vzťahov. Proroka, ktorý si pevne stojí za svojim presvedčením i napriek všeobecne tradovanej mienke. Veď nakoniec

parafrázovaním básnika Johanna Wolfganga Goetheho je to práve Lutherova nezlomná povaha, ktorá nás na reformácii trvale fascinuje. Jeho obdivuhodná statočnosť rovnako ako jeho trufalá svojhlavosť iste spolupôsobili pri odtrhnutí onej lavíny, ktorú svojím verejným vystúpením uviedol do pohybu. A o čo mu šlo?

Luther objavil v Biblii niečo, v čom uvidel cestu k uzdraveniu cirkvi. K vyjdeniu z malátnosti, do ktorej kresťanstvo jeho doby upadlo. Objavil uistenie o tom, že človek je prijímaný a milovaný bez ohľadu na to, či sa mu darí žiť zbožne a zároveň napriek tomu, akokoľvek dobre vie, že si lásku vlastne nezaslúži. Láska však je dar, ktorý si nemožno zaslúžiť, ktorý nejde ináč, než prijať s prázdnyimi rukami. Dokiaľ sa človek snaží zaplatiť za lásku svojimi výkonmi, zbožnosťou, či dobrými skutkami, nevyjde z úzkosti a neistoty. Ako deti, ktoré dúfajú, že ich otec ich bude mať rád za to, že v škole majú dobré známky a vo svojej izbe poriadok.

Pán Boh nám núka spásu a bez tejto Jeho ponuky by nebolo záchranu. Ale záchrana sa napokon uskutoční len v človeku, ktorý počuje Božie volanie a prijme to, čo mu Boh ponúka. Apoštol Pavol nás teda povzbudzuje, aby sme sa odhodlali k zmenám, aby sme sa každý deň snažili o posun.

My však dnes radšej hľadáme na druhých a len s ťažkým povzdychom konštatujeme, že prorokov, reformátorov, je ako šafránu, že nie je osobností, ktoré by nás viedli. Niet tých, ktorí by boli ochotní vziať na seba riziko neúspechov i mnohého strádania. Ľudia, ktorých Boh oslovuje k spolupráci, vyjadrujú obavy a bránia sa slovami: Nie som schopný, nie som hodný, nie som dobrý. Strach, obavy či úzkosť, ktoré

túto službu sprevádzajú, sú však celkom prirodzené a pochopiteľné. Veď s povinnosťami prichádza i zodpovednosť. Byť prorokom, to znamená znášať i vzdor, nutnosť ustáť zložité vnútorné zápasy. A to si žiada veľa námahy. Preto je medzi nami tak málo ľudí, ktorí by tlmočili Božiu vôľu.

Ale nie je to aj o nás? Nepodliehame aj my pasivite, nečinnosti? Nehromadí sa v nás sklamanie, frustrácia z ľudí a prostredia natoľko, že to oslabuje našu životaschopnosť? Úlohu proroka pritom Boh zveruje do kompetencie aj nám, pričom naše poverenie môže spočívať v bežnom, každodennom spôsobe života. Každý náš krok predstavuje nejakého človeka, stretnutie, sklamanie, nádej či radosť. Je len na nás, ako sa postavíme k tomu, čo život prináša. Či sa necháme motivovať k obnove svojich vzťahov, svojich rodín, a potom aj cirkvi a spoločnosti, aj za cenu neistoty a strát. Pamätajme však, že zárukou zmysluplného života je jedine plnenie poslanca, ktoré sme od Pána Boha dostali. Len v tom kresťan nachádza skutočnú slobodu.

Obnovu cirkvi nám tak neprinesú výsledky synody či iného orgánu cirkvi. Obnova cirkvi začína od každodenného pokánia každého z nás. Preto len opätovným vykročením až k Ježišovmu krížu môžeme spoznať hranice vlastných možností a skutočne nazrieť do svojho najhlbšieho vnútra, vstúpiť do seba a nechať sa reformovať, pretvárať Božím Duchom.

Lebo je to Boh, ktorý pôsobí a prebúda v nás túžbu po láske, spásu a pokoji, kým sa v nás niečo nepohne, kým sa ku konaniu a uskutočňovaniu zmien nerozhýbeme. Aby sme aj chceli, aj činili nad svoju dobrú vôľu, ale zároveň mali dôveru v to, že sú veci, ktoré za nás dokoná On sám. Výzva, aby sme konali svoje spasenie, ale zároveň dopustili, aby v nás konal svoje dielo Boh, tak trvá a bude trvať. No práve toto vytrvalé putovanie napokon človeka privedie až do cieľa, k životu večnému.

Zuzana Poláková

SPRAVODAJSTVO ZO ZBORU

Ako budeme financovať cirkev?

12. septembra sa v Liptovskom Hrádku stretli predsedníctva (farári a dozorcovia) cirkevných zborov Východného dištriktu. Téma bola nanajvýš vážna – financovanie cirkvi po prijatí nových štátnych zákonov. Šlo predovšetkým o zákon o financovaní cirkví, platný od 1. 1. 2020 a tiež zákon o minimálnej mzde, podľa ktorého musí aj cirkev účtovať mzdy pre svojich pracovníkov. Množstvo prostriedkov zo štátu nestačí na neustále zvyšovanú výšku minimálnej mzdy. Preto sme v cirkvi nútení hľadať spôsoby riešenia. Niekoľko možností predstavili členovia

Farári na školení kaplánov

Na začiatku júla sme dostali pozvanie na školenie kaplánov do Svätého Jura. Pozvanie sme radi prijali napriek tomu, že už nie sme kapláni a obaja máme za sebou 30 rokov praxe. Samozrejme, cieľom našej cesty bolo podeliť sa so skúsenosťami z našej práce s mladšími kolegami. Téma, ktorou nás poverila hlavná koordinátorka školenia, sestra farárka K. Hudáková, bolo vyučovanie konfirmácie. Radi sme mladým služobníkom podali svedectvo o tom, ako nám Pán Boh pomáha a žehná v tejto dôležitej časti služby. V našej cirkvi je známy nemilý vtip, že konfirmácia je najlepší spôsob, ako sa zbaviť

Generálneho presbyterstva a Generálneho hospodárskeho výboru. K téme sa rozvinula živá diskusia. Potešiteľné je, že diskutujúci nehovorili v duchu sťažovania sa a stonania, ale vecne a pozitívne hľadali cesty, ktorými by sa táto otázka dala riešiť. V konečnom dôsledku si všetci musíme uvedomiť, že nie je normálne, ak by sme na činnosť cirkvi čakali príspevky len zvonku. Veď cirkev je naša. Jej fungovanie aj financovanie je našou spoločnou úlohou. To sa snažili vysvetliť rečníci a podľa diskusie to správne chápali aj účastníci stretnutia. Téma sa budeme venovať aj na stránkach tohto časopisu.

-jv-

Stretnutie na rybníku

Na konci leta sme sa stretli s hlavnými vedúcimi služieb ako besiedka, stretnutia pri kávičke, dorast, stretnutia stredoškolskej mládeže aj 25 PLUS spolu s bratom farárom a sestrou farárkou v krásnej

netopierov v kostole. Vraj ich stačí odkonfirmovať a ony sa v kostole viac neukážu. Radi sme kaplánom tvrdili opak. Veľmi sme sa snažili ich povzbudiť, aby výchove konfirmandov venovali osobitnú pozornosť, aby voči mladým predovšetkým otvorili svoje srdcia a snažili sa pochopiť ich zmysľovanie. U nás máme v tejto práci dobré skúsenosti. Radi sme pobudli s kaplánmi aj v neformálnych

Víkendovka inak

Každoročne v jeseni sa v našom zbore zvykne stretnúť tím pracovníkov mládeže na plánovacej víkendovke. Sú to mladí ľudia, ktorí slúžia na piatkových kluboch dorastu, sobotňajších stretnutiach stredoškolskej mládeže alebo výpomocou na letných táboroch. Obvyčajne išlo o víkendové stretnutie niekde v peknom prostredí, kde sme sa vždy niečo nové naučili a jeden celý deň plánovali nový školský rok a dokonca už aj predstavu leta. Tento rok to síce možné nie je, ale aspoň nám to poskytlo príležitosť na inováciu a kreativitu. A tak sme sa v sobotu 26. septembra pridali k vyše sedemsto pracovníkom s mládežou v trinástich krajinách strednej a východnej Európy, ktorých spojila

prírode pri rybníku a zdieľali sa o tom, čo sa deje v našich osobných životoch aj v službe. Strávili sme tiež čas na osobných aj spoločných modlitbách, premýšľaním nad novým školským rokom. Bolo to skvelé prežiť čas jednoty a spoločného zápasu.

-ms-

misijná organizácia Josiah Venture. Stretnutie sme presunuli z Auditória do domácností a rozdelili na dve skupiny. K jednej sa pridali bratia farári a k druhej bratia dozorcovia. Pozerali sme sa na život apoštola Pavla a na to, ako môžeme reagovať na zmeny okolo nás a pritom stále pracovať s mladými ľuďmi efektívne, či už na mládežiach, alebo v učenických skupinkách. Počas stretnutia sme mali aj spoločný obed, na ktorý nás pozvala organizácia Josiah Venture. Popoludnie sme trávili plánovaním a praktickými záležitosťami okolo fungovania mládežníckej služby v zbore. Máme nádej, že mladí priatelia zo stretnutia odchádzali občerstvení a posilnení do ďalšej práce.

-ms-

TÁBOR NEBUDE?

Odkedy som asi ako štrnásťročný začal chodiť na mládež, vždy tam bol. Vždy sa o ňom hovorilo, vždy sa intenzívne pripravoval, vždy bol okolo neho slušný hype a vždy sa tam stretol zaujímavý a inšpiratívny mix mladých kresťanov a ľudí, z ktorých niektorí s Bohom nemali dovtedy nič. Keď moji rodičia náhodou naplánovali rodinnú dovolenku práve počas toho jedného vzácneho týždňa, kedy bol dorasták, bolo mi do plaču. Nechcel som to zmeškať...

Počas posledných šesťnásť rokov mám možnosť sledovať, niekedy z diaľky niekedy úplne z centra realizačného tímu, ako tábor rastie a vyvíja sa. Menia sa témy, tímy, miesta, hry, technika, ale počas všetkých tých rokov zostáva jednotná vízia - zvestovanie Krista mladým ľuďom im atraktívnym spôsobom.

Po rokoch toľkých pozitívnych skúseností si nikto z mládeže nevedel predstaviť scenár, v ktorom by sa písal príbeh leta bez dorastovo-mládežníckeho tábora. Preto už od začiatku roka sa stretával tím, ktorý tábor chystal. Avšak po toľkých pozitívnych testoch na nový, po celom svete ľahko sa šíriaci vírus, sme sa aj my na Slovensku potrebovali postaviť k novým okolnostiam zodpovedne. Rešpektovali sme hygienické odporúčanie a prípravu tábora sme zrušili. Pre niekoho možno

úlava - aspoň budem mať viac času, pre niekoho pocit, ktorý som opisoval vyššie. Chuť do plaču.

Oči pre plač nám však nezostali dlho. Pretože tím, ktorý mal dorastový tábor na starosti sa vyhecovoval k poriadnemu výkonu a alternatívny tábor „Preži to!“ pripravil približne za mesiac. Témy, prihlášky, registrácia, grafika, tričká, kapela, mestské hry, workshopy, premena hlavnej miestnosti v Auditóriu na hustý les. A to je len zopár výkonov, dali by sa spomenúť aj ďalšie.

Takže tábor tento rok nebol. Aspoň nie v tom našom klasickom ponímaní. Ale zato sa uskutočnilo niečo výnimočné. Mohli by sme to nazvať minidorastákom, denným táborom alebo rozšírenými klubmi. Ťažko povedať. Akokoľvek, prvý júlový týždeň sme sa tri popoludnia spolu so sedemdesiatimi mladými ľuďmi stretávali vo farskej záhrade a Auditóriu, ktoré sa dočasne premenilo na lesík, v ktorom sa kempovalo. Témou bolo totiž (Pre)ži to! Naoko téma boja o prežitie, hlbšie však o tom, ako žiť svoj kresťanský život, nie len ako prežívanie, ale ako plný život. Ako to žiť naozaj naplno aj pred ľuďmi vo svojom okolí.

Modlime sa za mladých v našom zbore, nech je túto vieru v ich živote vidieť a nech sú aj pre nás inšpiráciou, ako nielen prežívať, ale skutočne žiť svoj život a vieru naplno.

Daniel Skonc

Pri kávičke v júli

Stretnutia pri kávičke už v našom zbore netreba nijako špeciálne predstavovať. V lete sme sa po uvoľnení pandemických pravidiel teda mohli stretnúť vo farskej záhrade aj osobne. Bolo to presne 10. júla, ktorý je medzinárodným dňom radosti. Nám to krásne zapadlo k tomu, že aj my sme už po zložitejšom období mali radosť z toho, že sme jedným spoločnosťom. A zišlo sa nás opäť krásne množstvo. Bolo vidieť, že ľudia sa na stretnutie viacerých generácií tešili. Jedným, pre mňa dôležitým a výnimočným bodom, ktorý by stál za zmienku a pozornosť bolo, že tému nám v troch krátkych

blokoch ponúkli „naši, domáci ľudia a priatelia“, ktorí sa nebáli, postavili sa pred ľudí a podelili sa s nami o ich postrehy zo série spravovania Božích darov. Tentokrát sme hovorili o spravovaní svojho vzťahu s Pánom Ježišom na príklade Jeho bratranca Jána Krstiteľa, ktorý krásne vyjadril, že na to, aby Kristus mohol rásť, sa my musíme umenšovať. Pozreli sme sa aj na to, že aj on pochyboval, ale svoje pochybnosti prinášal na správne miesto, rovno k Ježišovi. Občerstvenie vzhľadom na situáciu bolo pod dohľadom sestry Pavlišákovej. Podávali sa hot-dogy, čapovala sa kofola, radler pomelo-grep a samozrejme

Inštalácia na Gemeri

Inštalácia zborového farára alebo farárky je pre každý cirkevný zbor veľkou slávnosťou. Túto radostnú udalosť mohli prežívať veriaci z cir-

kevného zboru Koceľovce z Gemerského seniorátu počas leta. Senior Radoslav Gdovin 15. augusta 2020 slávnostne inštaloval za zborovú farárku Emíliu Velebírovú, rodáčku z Rokytova.

Za prísneho dodržiavania hygienických pravidiel sa zišlo okrem domácich viery aj množstvo hostí z blízka i z ďaleka. Medzi vzácnymi návštevníkmi nechýbal biskup Východného dištriktu, Peter Mihoč, všetci farári aj dozorca cirkevného zboru Bardejov. Prišli aj zástupcovia dcérocirkvi Rokytov, ďalší bratia a sestry z Bardejova, Gemerského seniorátu, či iných častí Slovenska. Slávnosti sa zúčastnil aj rokytovský spevokol, ktorý poslážil nádherným spevom.

Slávnosť bola umocnená tým, že sa po rokoch strávených v reštau-

nechýbali limonády, kávička, koláčky. V úvode sme blahoželali novomanželom Havassyovcom, ktorí si počas obdobia, kedy veľa vecí fungovalo v inom režime, povedali svoje ÁNO (bolo to 18. apríla). Hudobná zložka bola v rukách kapely, ktorá nás sprevádzala aj počas (mini) dorastáku „Pre(ŽI) to!“ Za zmienku stojí aj vstup manželského páru farárovcov Havrilovcov, ktorí sa predstavili, v skratke povedali o ich cirkevnom zbore(CZ Podlužany) a hovorili najmä o jednej téme, o projekte „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“, ktorý nie je pre niektorých našich členov zboru až taký neznámy. Celkovo to bolo príjemné a osviežujúce stretnutie. Už teraz dúfame v ďalšie, hneď, keď nám to okolnosti dovolia.

Stanislav Petrič

rátorskej dielni, na svoje miesto vrátil barokový oltár. Posvätil ho brat biskup Peter Mihoč. V príhovore si zaspomínal aj na svoje kaplánske pôsobenie v bardejovskom zbore, počas ktorého inštalovanú sestru farárku, vtedy ešte Pangrácovú, vyučoval ako konfirmandku.

Vzácný dar priniesli Rokytovčania, ktorí sestru farárku venovali zmenšenú podobu oltárnej plastiky z rokytovského kostola, ktorý oslavuje svoju desaťročnicu. Tá jej má pripomínať rodný kraj a všetkých, ktorí sa za ňu, jej rodinu i službu pravidelne modlia. K týmto modlitbám sa pripájame aj my a vyprosujeme pre zborovú farárku CZ Koceľovce, Emíliu Velebírovú, veľa Božieho požehnania a múdrosti.

Samuel Velebír

ROKYTOVSKÝ KOSTOL MÁ UŽ 10 ROKOV

My, ľudia, radi oslavujeme narodeniny. Keď sme mladší, tešíme sa, že dospievame. Preto máme okolo seba na oslave radi priateľov. Keď sme starší, menej sa tešíme z pribúdajúcich rokov, ale priateľov máme okolo seba stále radi. Aj naše kostoly majú svoje „narodeniny“. Pri nich si zvykneme pozvať priateľov, hostí z rodiny aj zo zboru, aby sme sa spoločne tešili z diela, ktoré sa nám podarilo pred rokmi postaviť a ktoré Pán Boh naplnia svojim požehnaním. V našom zbore nám to vychádza tak dobre, že každý rok slávi výročie iný chrám. Roky s nulou na konci sú pamätné pre Rokytov. Ani sa nám nechce veriť, že je to už desať rokov, čo sme sa stretli na posviacke v tom čase najmladšieho kostola cirkvi. Pamätné chvíle vtedy poznačila prietrž mračien. No ani privaly vody neuhasili radosť z krásneho diela, ktoré domácim veriaci Pán Boh pomohol vykonať.

Pri 10. výročí posvätenia chrámu v Rokytove sme plánovali prežiť slávnostné chvíle v nedeľu 21. júna. Známe okolnosti nám však neumožnili adekvátnu prípravu. Nedali sa robiť nácviky spevokolu, nebolo jednoduché zabezpečiť slávnostný obed, otázne bolo, koľko ľudí budeme môcť zhromaždiť. Rozhodli sme sa preto, že slávnosť rozdelíme na dve časti. V tretiu júnovú nedeľu

sme sa stretli takpovediac na miestnej úrovni. My, domáci viery, bez veľkých návštev, predsa však s tým najdôležitejším hosťom, zároveň hostiteľom. Pán Boh nás uhostil svojim slovom, dal nám napriek okolnostiam zažiť radosť z jeho požehnania.

Súčasťou služieb Božích bola slávnostná kázeň rodáčky z Rokytova, sestry farárky Emílie Velebírovej rod. Pangrácovej (CZ Koceľovce), vystúpenie domáceho spevokolu a predstavenie dvoch tabúl, pripravených na inštalovanie počas jesennej časti slávnosti. Je to pamätná tabuľa k desiatemu výročiu postavenia kostola a tabuľa na označenie stromu reformácie. Tieto boli v kostole vystavené a pripravené na umiestnenie na vybrané miesta v októbri. K výročiu kostola miestni

funkcionári pripravili aj fotoknihu. V nej na sto stranách nájdeme nielen fotky z výstavby, ale čo je ešte dôležitejšie, aj z desiatich rokov užívania kostola. Práve táto časť knihy ukazuje, že dielo dokonané z Božej milosti pred desiatimi rokmi malo zmysel postaviť. Tento kostol za celý čas svojej existencie hostil okrem obvyklých služieb Božích aj mnoho iných podujatí, biblické hodiny, detské besiedky, sobáše, krsty, pohreby, stretnutia spevokolov, návštevy. Návštevnosť na službách Božích sa blíži k 40%. Veľmi nás teší, že je hojne využívaný priestor pre matky s deťmi. Zvlášť detí v predškolskom veku a na prvom stupni ZŠ tu býva pravidelne veľa. To slúži predovšetkým na česť rodičom, ktorí takto verne plnia svoje sľuby dané pri krste.

Pekné priestory, projektované Ing. Arch. Mariánom Ferjom, požehnané plnia svoju funkciu. Život v dcérocirkvi riadený kurátormi A. Hankovským a Milanom Pangrácom Piterom a ochotnými presbytermi napreduje ďalej. Omladzovanie v radoch presbyterstva naznačuje, že v tejto dcérocirkvi vedome myslia na budúcnosť. Vkladajú ju do Božích rúk a zodpovednosť kladú na plecia tých, ktorí ju chcú niesť k Božej sláve.

Oslava je príležitosťou stretnúť priateľov, podeliť sa s nimi so svojou radosťou a požehnaním. Oslava 10. výročia posvätenia kostola v Rokytove nemohla prebehnúť spôsobom, akým sme ju plánovali. No radi sme využili aspoň tie možnosti, ktoré boli k dispozícii. Vás, ostatných, radi privítame v tomto peknom kostole v čase, keď naše stretnutia budú opäť bez obmedzení. Veríme, že tie časy prídu a nebude to trvať tak dlho. Dovtedy nech v nás pocit vďaky prebúda mnoho pekných spomienok na to, čo sme počuli a zažili v jubilujúcom kostole v Rokytove.

Ján Velebír

490. VÝROČIE AUGSBURSKÉHO VYZNANIA V BARDEJOVE

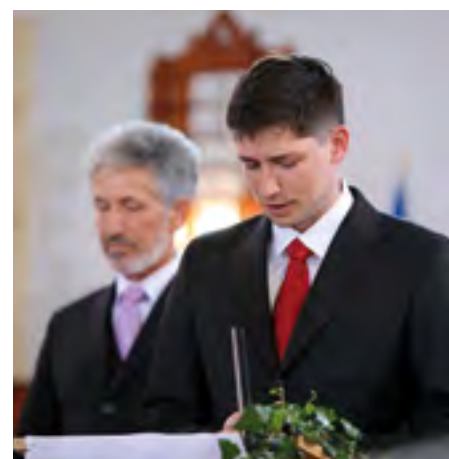
Významné výročie reformácie už niekoľko rokov priťahuje našu pozornosť. V našom cirkevnom zbore sa mu venujeme vlastne už od roku 2010. Výročie narodenia a smrti Leonarda Stöckela sme prežívali spoločne s celým mestom, aj celou cirkvou, na našich výnimočných slávnostiach v kostole, na námestí, akadémii v športovej hale aj na vedeckej konferencii. Samotné oslavy výročia reformácie sa tiež začínali u nás, v Bardejove, v rámci podujatia Oslobodení Božou milosťou. Jedinečná bola aj skúsenosť podujatia Európske cesty reformácie s kamiónom putujúcim od Dublinu, cez Rigu, rumunské Sibiu až do Wittenbergu.

Čas plynie ďalej a prichádzajúce roky nám pripomínajú ďalšie dôležité míľniky reformačného diania. Medzi nimi výnimočné postavenie patrí prvému významnému viero-vyznávačskému spisu, ktorým je Augsburské vyznanie. Bolo napísané

a prečítané na nemeckom ríšskom sneme v Augsburgu v roku 1530. Na rok 2020 teda pripadlo 490. výročie tejto významnej udalosti. Evanjelická cirkev A.V. na Slovensku sa rozhodla pripomenúť si tento historický moment slávnostnými službami Božími 28.6.2020 v našom cirkevnom zbore. Radi sme prijali túto ponuku. Hneď od novembra 2019 sme sa na ňu začali pripravovať. Aby sme rozumeli tomu, čo vlastne oslavujeme, vzali sme si obsah Augsburského vyznania do pozornosti na Biblických hodinách. Počas sezóny 2019/2020 sme sa venovali výkladu jednotlivých článkov. Mnohým účastníkom stretnutí to prinieslo nové pohľady na základy našej viery. Ďalším stupňom priprav bola organizácia služieb Božích s vedomím, že má ísť o celoslovenskú slávnosť, ktorá bude v priamom prenose vysielaná v RTVS. Túto časť priprav na výbornú zvládli naši presbyteri. Vzhľadom na okolnosti, ktorým čelíme sme

museli upustiť od plánov spojiť spevokoly od nás a zo susedných zborov. Vytvorili sme len menšie spevácke teleso, ktoré pod vedením skúseného dirigenta Martina Tipula prispelo do programu dvoma piesňami. Prednes prvej piesne, Wer nur den lieben Gott lässt walten, bol bezprostredne napojený na spoločný spev zhromaždenia (Kto len na Boha sa spolieha). Dobre pripravený spevokol v súhre s kantorom a celým zborom však tento prechod zvládli na výbornú. Vyjadrili tak prepojenie pôvodnej nemeckej reformačnej školy so životom evanjelickej cirkvi u nás, dnes.

Slávnostným kazateľom bol Ivan Elko, generálny biskup ECAV na Slovensku. V kázni na základe slov 95. žalmu pripomenul, že Augsburské vyznanie chráni našu cirkev pred deformáciami, kotví nás v hĺbke apoštolskej viery a volá nás k živému kresťanstvu tým, že

nás privádza ku Kristovi. Na zvesť jeho kázne nadviazali modlitby brata dozorca Jaroslava Foľtu so synom Danielom. K ordinovaným a neordinovaným pracovníkom cirkvi sa prihovoriť Peter Mihoč, biskup VD a Ján Brozman, generálny dozorca. Obsahovú náplň a význam A.V. v krátkej prednáške podčiarkol profesor teológie L. Batka. Program služieb Božích vhodnými hudobnými číslami orámcovalo Il Duetto (Z. Oráčová, A. Belej), hudobné

teleso známe aj z iných programov našej cirkvi. O obohatenie hudobnej stránky programu sa pričínili aj trúbkar L. Mariňák a domáci kantor J. Mišák. V liturgii poslúžili kňazi domáceho cirkevného zboru a susedných zborov.

Napriek istým organizačným obmedzeniam, ktoré vyplývali zo situácie pandémie, sme mohli v nedeľu 28. 6. prijať veľa Božieho požehnania. Služby Božie boli pre všetkých prítomných vzácnym

a obohacujúcim zážitkom. Bolo milé počuť slová vďaky aj od pracovníkov Slovenskej televízie, ktorí s uznaním hodnotili tak organizáciu služieb ako aj ich obsah. Vďaka ich službe mohli posolstvo slávnosti vnímať aj tisíce divákov po celej krajine.

Program slávnostného dňa pokračoval položením venca k pamätnej tabuli L. Stöckela na Radničnom námestí, spoločným obedom hostí v Auditóriu a krásnou hudobnou bodkou za celým dňom v podobe popoludňajšieho koncertu. O tretej popoludní nás do kostola pozvali protagonisti koncertu Il Duetto a baritonista Juraj Adamuščín so svojim hudobným sprievodom. Koncertu dali názov: Magne charte luteranizmu. Predstavené skladby, ich úprimný oduševnený prednes, skutočne vzdali hold Božiemu dielu, ktoré Pán Boh vykonal cez Filipa Melanchtona a všetkých ostatných autorov Augsburského vyznania. Aj vďaka tomuto koncertu sme sa po skončení slávnosti rozchádzali s radosťnými a vďačnými srdcami.

Ján Velebír, zborový farár

VIERA A PENIAZE

Ak sa v cirkvi začne hovoriť o peniazoch, často dochádza k nedorozumeniam. Ide vždy o citlivú tému. Iste, lebo aj samotné Písmo nás učí: Koreňom všetkého zla je zaiste milovanie peňazí, po ktorých niektorí zatúžili, tak zblúdili od viery a spôsobili si mnoho bolestí. (1 Tim 6,10). Na základe tohoto citátu niektorí ľudia majú dojem, že kedykoľvek sa v cirkvi začne hovoriť o peniazoch, je to prejav lakomstva, alebo túžby po peniazoch a že je to samo osebe hriešne. To, samozrejme, nie je pravda. Preto je dobré, ak sa aj na túto otázku pozrieme očami Božieho slova.

Peniaze ako súčasť života

Peniaze sú už 2500 rokov súčasťou bežného života, a tak aj života v cirkvi. Prijímať ich, platiť nimi v bežnom živote nie je ani zlé, ani dobré. Je to jednoducho normálna, bežná vec, ako mnoho iných. Hriechom je milovanie peňazí, lakomstvo, nie samotné hospodárenie s peniazmi, či ich bežné používanie na splnenie základných záväzkov a potrieb. Sám Pán Ježiš bral peniaze ako bežnú skutočnosť. Pri prvom vyslaní učeníkov na misiu medzi Židmi učeníkom hovorí, aby si nebrali ani peniaze ani mešce. Považoval za samozrejmé, že medzi veriacimi ľuďmi, Židmi, majú učenici rátať s pohostinnosťou tých, ktorým budú kázať a slúžiť. Ubezpečoval učeníkov, že o nich bude medzi spoluveriacimi postarané. Úplne naopak znejú však Ježišove rady, keď prichádza čas Ježišovej smrti a Ježiš už myslí na vyslanie apoštolov na misiu medzi pohanmi. Pán Ježiš upozorňuje učeníkov, že odteraz vstúpia do nepriateľského prostredia, preto si so sebou majú vziať aj mešec, aj kapsu, dokonca meč na obranu. (Lk 22,36).

Už z tohto porovnania pokynov v evanjeliách môžeme vidieť, že aj my, veriaci, máme brať peniaze a všetky svoje bežné potreby života ako normálnu záležitosť, s ktorou máme rátať. Tiež sa môžeme poučiť, že máme brať vážne podmienky v akých žijeme a podľa daných podmienok rozumne prispôbiť svoje hospodárenie a správanie sa. Nemáme sa však zaoberať peniazmi ako jedinou a najväčšou starosťou nášho života.

Pokiaľ ide o pravidelné poplatky a dane, postoj Pána Ježiša k nim vidíme v dvoch prípadoch: ak išlo o platenie

dane štátu (v Jeho čase voči pohanskej Rímskej ríši), Ježišovou odpoveďou bol známy výrok: Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božieho, Bohu. (Mt 22,21). Pri požiadavke zaplatiť za Ježiša a učeníkov daň pre Jeruzalemský chrám Ježiš rešpektoval aj tento poplatok a potrebné peniaze na daň odovzdal. (Mt 17,24-27). Okrem toho považoval Pán Ježiš za jeden z prejavov úprimnej viery ochotu darovať okrem povinnej dane aj dobrovoľné dary na chrám. (Dar chudobnej vdovy Mt 12,42-44).

V prvotnej cirkvi - Jeruzalem

Po vzniku cirkvi, prirodzene, aj v tomto spoločenstve museli riešiť otázku hospodárenia a udržiavania služby. Prvým pokusom o riešenie boli dary Jeruzalemských kresťanov, pričom niektorí predávali svoje majetky a všetko, čo utržili doniesli apoštolom k nohám. V knihe Skutkov apoštolských však nie je tento model opísaný ako vzorový s výzvou, že všetci v cirkvi majú robiť tak isto, ako v Jeruzaleme. Prvotní kresťania predávali svoje majetky v predstave, že Pán Ježiš znovu príde na zem za veľmi krátky čas, a preto oni už pozemské majetky potrebovať nebudú. O niečo neskôr sa z Písma dozvedáme, že cirkevný zbor v Jeruzaleme bol veľmi chudobný. Pre chudobných jeruzalemských bratov sa robili zbierky po mnohých kresťanských zboroch, ako o tom píše Pavol vo svojich listoch. Ukázalo sa, že toto nebol práve najšťastnejší spôsob hospodárenia. Mal len jednu pozitívnu stránku. Keď došlo k obliehaniu Jeruzalema, bolo si treba zachrániť život útekem z mesta, chudobní jeruzalemskí kresťania nemuseli plakať za svojim majetkom, lebo žiaden nemali. Preto poľahky odchádzali z mesta a zachránili si životy. Iní obyvatelia Jeruzalema, ktorí si svoje majetky túžili chrániť až do konca, tam zahynuli aj so svojim majetkom.

V prvotnej cirkvi - misia

Aj apoštovia na misijných cestách potrebovali spať, jesť, zaplatiť za cestovanie loďou. Tieto výdavky im vo väčšine prípadov pomáhali znášať dobrovoľné zbierky veriacich. Zmienky o tom nachádzame u Pavla na viacerých miestach. Niekde bola obetavosť samozrejmalá, ako vo Filipis, inde neboli ochotní k dávaniu (F 4,10nn). V Tesalonikách sa apoštol

Pavol živil prácou vlastných rúk, aby získal pre seba zabezpečenie. Musel sa o seba postarať sám. Občas v cirkvi zaznievajú podobné hlasy, že aj dnes by kazatelia nemali byť platení, ale mali by žiť z vlastnej práce a kazateľskú činnosť konať vo svojom voľnom čase. Ako príklad uvádzajú práve Pavlovu zmienku z 1 Tes 2,9. Tento názor však nie je správny. My totiž nie sme v situácii misie medzi pohanmi. Náš národ je už viac ako 1000 rokov kresťanský. Naša evanjelická cirkev tu funguje už 500 rokov. My už máme rozvinutú štruktúru, vzájomné vzťahy, máme aj kostoly, fary, cintoríny, ktoré je potrebné spravovať, máme množstvo členov cirkvi, o ktorých sa treba pravidelne starať. To nie je situácia porovnateľná s Pavlovou misiou.

Pavlove rady

Sám Pavol nedáva svoju skúsenosť z Tesaloník ako vzor. Práve naopak. Ako normu opisuje skôr niečo iné: Či nemáme právo jesť a piť? Či nemáme právo brať so sebou sestru, ženu ako aj ostatní apoštovia, aj bratia Pánovi, aj Kéfas? Alebo či len ja a Barnabáš nemáme právo nepracovať? Kto kedy vojenčí na vlastné trovy? Kto sadiť vinicu a neje z nej ovocie? Alebo kto pasie stádo a nepožíva mlieko od stáda? Či to hovorím (len) po ľudsky? Či to nehovorím aj zákon? Veď je napísané v Mojžišovom zákone: Nezaviažes volovi hubu, keď mláti! Či sa Boh stará (len) o voly? (1 K 9,4-9). A inde: Komu sa dostáva vyučovania v slove, nech zo všetkého, čo má, udeľuje tomu, kto ho vyučuje. Nemýľte sa! Boh sa nedá vysmievať! Čo človek rozsievá, to bude aj žať! Pretože kto rozsievá

svojmu telu, z tela bude žať skazu; kto rozsievá Duchu, z Ducha bude žať večný život. V činení dobrého neochabujme, lebo ak neochabneme, časom svojím budeme žať. A tak teda, dokiaľ máme čas, čiňme dobre všetkým, ale najmä domácim viery (G 6,6-10).

V Skutkoch apoštolských apoštolovia sami zistili, že nie je správne, aby kvôli organizačnej, technickej či diakonickej práci zanedbávali výklad Božieho slova, ktorý im bol zverený, ako ich hlavná úloha (Sk 6,2). Nevieť, ako by to padlo členom cirkevného zboru, keby im bolo treba vykonať pohreb, krst či bežať s večerou Pánovou k nemocnému, ale kazateľ by nebol k dispozícii, lebo by bol pri svojej práci. V týchto prípadoch by sme veľmi rýchlo pochopili, že mať človeka v službe

v cirkvi na plný úväzok, je to, čo skutočne potrebujeme.

Skúsenosti zo Starej zmluvy

V prvotnej cirkvi mohli čerpať aj zo skúseností Izraela. Boží ľud predsa žil ako spoločenstvo viery už stáročia. Mali chrám v Jeruzaleme, v ňom slúžili celé rody kňazov a chrámových sluhov levítov. Z Božieho príkazu rod Lévi nedostal v Izraelskej krajine svoj podiel. Mal byť oddelený pre službu Hospodinovi. Preto Pán Boh prikázal ostatným kmeňom Izraela, že sa o Lévičov majú postarať. Obete, ktoré prinášali do chrámu, boli rozdelené tak, že krv a vnútornosti boli obetované v spaľovanej obeti Pánu Bohu, mäso mali chrámoví sluhovia spracovať. Z neho sa konali slávnostné hostiny obetujúcich, ale veľká časť tohto mäsa patrila ako odmena za službu kňazom a levítom. Na ich živobytie mali Izraelci prispievať aj desatinou svojej úrody z poľa aj z dobytku. Neskôr, keď sa začali používať peniaze, bolo možné oblie nahradiť peňažným darom pre chrám a kňazov. Obete zvierat museli byť zachované. Tento predpis Izraelci zachovávali, a tak umožnili kňazom a levítom, aby sa nepretržite mohli starať o službu v chráme. Pre dnešných členov cirkvi by toto bolo možno až nepredstaviteľné, odvádzať 10% svojich príjmov na to, aby v cirkvi mohli kňazi slúžiť všetky potrebné služby, aby cirkev mohla konať všetky svoje práce. Sú však aj dnes takí, ktorí tento spôsob hospodárenia so svojimi príjmami využívajú. Vychádzajú z Lutherovho vnímania majetku: my nie sme na svete vlastními svojich majetkov. Všetko na svete, vrátane nás patrí Pánu Bohu. Pán Boh nám náš majetok

len zveril do našej zodpovednosti na krátky čas nášho života. Keď sa raz postavíme pred Pána Boha, budeme sa zodpovedať nielen z toho, ako sme úprimne verili, ako sme prejavovali lásku k blížnym slovami, ale aj z toho, či sme múdro správne hospodárili s hmotnými majetkami, ktoré nám Pán Boh prepožičal (Mt 25,14nn).

Fungovanie cirkvi je zodpovednosťou všetkých veriacich

Uvedené miesta ukazujú, že správne hospodárenie s peniazmi či iným hmotným majetkom patrí medzi ostatné zodpovednosti, ktoré pred Pánom Bohom máme, ako Jeho deti. K majetku sa môžeme postaviť sebecky ako lakomý hospodár z podobenstva (Lk 12,15nn), alebo s ochotou myslieť na iných, ako napríklad Lýdia vo Filipis (Sk 16,14-15).

Cirkev samozrejme nie je závislá na našich peňažných daroch. Pán Boh dokáže zabezpečiť šírenie svojich slova aj bez našej pomoci, bez našich darov. No ak sme raz boli bohato obdarovaní, bolo by prirodzené a pre kresťana samozrejme, že z prijatých darov rád podporí službu cirkvi tak, aby aj iní mohli počuť evanjelium a boli obslužení vo všetkých svojich potrebách. Pán Boh nie je odkázaný na nás a naše dary. Ale ak nájde ochotu a dobroprajnosť na inom mieste, u iných ľudí, môže sa stať, že napokon my budeme najviac ochudobnení. Niektorí dávajú priehŕšť a ešte mu pribúda, niektorí šetrí viac, ako sa patrí a má nedostatok. Dobročinný človek bude bohato nasýtený, kto občerství, bude občerstvený. Prislovia 11,24-25. Ján Velebír

SPOLOČNE HĽADÁME CESTU PRE NAŠU CIRKEV SPRÁVA ZO SYNODY ECAV

V priestoroch Kultúrneho domu Andreja Hlinku sa 10. októbra 2020 uskutočnilo zasadnutie najvyššieho orgánu Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku. Na zasadnutí sa zúčastnilo viac ako 50 synodálov. Po schválení rokovacieho poriadku, voľbe sčítacej komisie a splnení ďalších náležitostí sa prítomní venovali správe o plnení uznesení zo Synody 2019. Prítomní sa dotkli témy Reformaty a po diskusii navrhli prijať uznesenie, že Synoda ECAV požaduje likvidáciu spoločnosti Reformata a následne zaradiť správu majetku v rámci novovytvoreného

strediska správy majetku ECAV pri GBÚ. Uznesenie bolo schválené.

Správa predsedníctva ECAV na Slovensku prednesená generálnym biskupom ECAV Ivanom Elkom vyvolala ďalšiu diskusiu. V jej závere zaznelo želanie: „Pane neopúšťaj nás...“ Správa bola schválená. Po schválení ďalších správ Generálneho predsedníctva a Zboru biskupov nasledovali voľby do orgánov ECAV na Slovensku.

Po prestávke sa prítomní venovali úpravám ústavy ECAV a legislatívnym úlohám. Po dlhej rozprave synodálov

bol prijatý cirkevný ústavný Zákon o finančnom zabezpečení poslania a činnosti ECAV na Slovensku. Jednotlivé príspevky cirkevných zborov budú v roku 2021 vypočítané podľa modelu, ktorý navrhlo Združenie evanjelických duchovných. V ďalšom programe schválili synodáli účtovnú závierku za rok 2019 a takisto rozpočet na rok 2021.

Prezvaté z www.ecav.sk (krátené)

JURAJ RAAB KELLO

SLUŽOBNÍK, KTORÝ ZANECHAL

HLBOKÚ STOPU

1900 - 1965

S menom evanjelického farára Raaba som sa prvý krát stretol ako študent gymnázia v čase, keď bol môj otec farárom na Brezovej pod Bradlom. V tamojšom kostole bol kantorom Viliam Raab, farár na dôchodku, bývajúcí u dcéry v Piešťanoch. Po ňom som prebral službu kantora vo veľkolepom brezovskom kostole. Pán farár Raab nám už vtedy spomínal svojho brata, Juraja, ktorý bol voľakedy farárom v Spišskej Belej. Druhý raz, tentokrát už s menom farára Juraja Raaba, som sa stretol v čase, keď som prišiel do Kežmarku za svojou nastávajúcou. V prostredí, kde vyrastala a mala rozvetvenú rodinu, bolo meno pána farára Raaba zo Spišskej Belej známe. Manželkin kmotor je v tomto zbore v súčasnosti zborovým dozorcou.

Tretie stretnutie s pánom farárom Raabom na mňa čakalo po príchode do Bardejova. Na našom Evanjelickom cintoríne mi vtedajší brat dozorca, Viliam Antony, ukazoval významné hroby. Medzi inými aj hroby pána farára Raaba a jeho syna Juraja. Kto to bol Juraj Raab, evanjelický kňaz, ktorého 120. výročie narodenia si pripomíname?

Narodil sa 14. 9. 1900 v Prešove. Jeho rodičmi boli Juraj Raab st. a Irena rod. Kellová. Toto meno nás opäť upomína na Bardejov. Mama Irena totiž bola dcérou bardejovského farára Juraja Kellu Petruškina, poštúrovského básnika a zástancu slovenčiny v silne maďarizujúcom prostredí východného Slovenska. Rodinné prostredie sa hlboko vpečatilo aj do duše mladého Juraja. O jeho matke sa môžeme dočítať, že bola podobne, ako jej otec, literárne činná. Podľa príspevku vo vedeckom zborníku Univerzitnej knižnice v Bratislave, písala poéziu aj prózu a zvlášť sa venovala prekladom. Jej príspevky sa objavovali v Živene a zrejme mali svoju kvalitu, lebo redakcia si žiadala od nej aj ďalšie. Mladý Juraj získal od matky lásku k čistej materinskej reči, ktorú bránil po celý svoj život.

Druhým dôležitým momentom bola jeho túžba po čistote viery. V úprimnej viere v Pána Boha rástol od mladosti. Rozvíjal si ju ďalej aj teologickým štúdiom, ktoré začal na

lyceu v Prešove, neskôr v Budapešti, Bratislave a Halle v Nemecku. Ako muža, narodeného v roku 1900, ho zastihla ešte aj 1. svetová vojna. V Raabovom evidenčnom liste je zaznačené, že ako vojak slúžil od marca do novembra 1918. Už tu mal problémy, keď bol obvinený z panslávizmu. Po vojne sa však konečne mohol naplno venovať teologickému štúdiu. Ukončil ho v Budapešti, kde bol vysvätený za kňaza. Vyše roka pôsobil v Sarvaši u ujca Gustáva Kella, potom v Békešskej Čabe u seniora Szeberényho. Aby mohol pôsobiť na Slovensku, musel zložiť nostrifikačnú skúšku. Po jej absolvovaní v roku 1925 bol ustanovený za kňaza v Turanoch. V prostredí Turčianskeho seniorátu si našiel aj životnú spoločníčku, manželku Oľgu rod. Lenčovú zo Sučian. V manželstve sa im narodilo päť detí. Najstarší syn Jurko však zomrel ako dvanásťročný a je pochovaný na Ev. cintoríne v Bardejove.

Zo zvláštností putovania službou pána farára Raaba môžeme spomenúť, že ako kňaz v Košiciach musel mesto v roku 1938 opustiť, keď Košice pripadli po zmene hraníc Maďarsku. Po pár mesiacoch v Poprade Veľkej bol pozvaný do Bardejova, najprv ako misijný farár, neskôr administrátor, až bol 28. mája 1939 zvolený za riadneho farára cirkevného zboru.

Svojej práci sa venoval usilovne a oddane. Okrem iných dokladov, sa v archíve zboru zachovali zápisnice SEM-u (Sdruženie evanjelickej mládeže), ktorého bol ako miestny farár predsedom. Na pôde tejto organizácie odznievali výklady Božieho slova, prednášky, básne, modlitby, hrali sa divadelné scénky a spievali piesne. (Zo zápisníc sa napr. dozvieme, že br. Antony predniesol vlastnú báseň, alebo že brat kaplán Uhorskai navrhoval zorganizovať ping-pongový turnaj.) Mladí zo SEM-u navštevovali aj ďalšie združenia, napríklad z Obišoviec, Sabinova a podobne.

Z neskorších svedectiev sa dozvedáme, že okrem duchovnej práce sa SEM stal aj priestorom pre šírenie protifašistického odboja, na čele

ktorého stál tajomník biskupa VD Pavel Neckár. Juraj Raab vedel, kde je jeho miesto v náročnej dobe vojny. Podobne, ako sa jeho deda, Juraj Kello Petruškin, postavil na stranu slobody a slovenského národa, aj Juraj Raab Kello bol správne zorientovaný. Z dobových dokumentov sa môžeme dočítať, že cez farára Raaba a evanjelickú faru v Bardejove prúdili obežníky podzemného protifašistického hnutia do celého okolia. Keď za ním v roku 1943 prišiel predstaviteľ podzemného hnutia Ing. Styk s pokynmi, čo treba urobiť pre organizáciu odboja, pán farár mu mohol povedať, že sieť spolupracovníkov už existuje a všetko je pripravené. Pán farár mal priame kontakty aj na náčelníka štábu partizánskej skupiny Čapajev, pre ktorú zhromažďoval finančné prostriedky.

Sám som zažil krásnu skúsenosť, keď krátko po príchode do Bardejova prišiel na faru istý pán Jehuda Atlas z Tel Avivu v Izraeli, syn doktora Atlasa z Bardejovských Kúpeľov, aby svojim dcéram ukázal, kde mu zachránili život. Pán Atlas si živo pamätal, že po upozornení na nebezpečenstvo od policajta pána Bombu boli s mamou niekoľko dní ukrytí práve na evanjelickej fare u Raabovcov. Za ten čas im pán farár našiel úkryt v stodole rodiny Evinovej na Vyšnej Voli, kde bezpečne prečkali príchod frontu. Otec Atlas síce zahynul, ale rodina bola zachránená.

Po oslobodení sa aj vďaka týmto skúsenostiam stal pán farár Raab predsedom Okresného národného výboru. No v roku 1947 už nevyhovoval z hľadiska politického, nemal totiž správnu politickú orien-

táciu. Napokon v roku 1955 musel z Bardejova odísť do maličkého zboru v Spišskej Belej, ktorý bol počtom zdecimovaný po odsune spišských Nemcov. Tu aj v roku 1965 zomrel a bol pochovaný. O rok neskôr boli jeho pozostatky prenesené do Bardejova.

Napokon som sa s menom pána farára stretol ešte raz, keď som vo svojej knižnici vyhľadal knihu o známom zakladateľovi evanjelického diakonického diela A. H. Frankem. Životopisnú knihu o tomto významnom predstaviteľovi nemeckého pietizmu napísal práve pán farár Juraj Raab Kello. Prímenie Kello sám používal zrejme z úcty k odkazu svojho deda a mamy.

Farár Juraj Raab bol človekom rozhladeným, vzdelaným, znalým cudzích rečí, aj reči Božieho slova. Preto mohol zastáť svoje miesto so cťou a požehnaním pre mnohých, ktorým slúžil. Vnímali to aj spolupracovníci v cirkvi. Preto bol do roku 1948 konseniorom Šarišského seniorátu, bol tiež podpredsedom Kolegiálneho výboru v Prešove a predsedom Dištriktuálnej podpory VD.

V archíve cirkevného zboru po ňom zostalo mnoho materiálu v podobe úradných dokumentov, séria výročných správ z konventov, zápisnice SEM-u, listy, fotografie. Aj v archíve spomienok mnohých ľudí zostal hlboko zapísaný ako človek, ktorý poctivo a s láskou konal svoju službu Pánu Bohu a ľuďom. Preto si s vďakou a úctou pripomíname výročie jeho narodenia aj úmrtia.

Pri novembrových prechádzkach po Evanjelickom cintoríne zastaňme aj pri jeho hrobe a ďakujme Pánu Bohu za tohto služobníka a jeho dielo vykonané na slávu Božiu medzi nami. Aj pre mňa je česť, môcť kráčať v stopách takýchto vzácných služobníkov Božieho slova.

Ján Velebír, zborový farár

TRI MILÉ

PRÍLEŽITOSTI

NEDEĽA 27. 9 2020

Posledná septembrová nedeľa je v našom cirkevnom zbore už viac ako dvesto rokov spojená so slávnosťou Pamiatky posvätenia matkocirkevného chrámu v Bardejove. V roku 2020 sme si pripomínali 212. výročie tejto udalosti. Je to pre nás zároveň dobrý dôvod k tomu, aby sme k spoločným službám Božím pozvali veriacich z celého zboru, z mesta aj z dedín. V tomto roku sme si na spoločných službách Božích okrem výročia kostola pripomenuli ešte ďalšie dve príležitosti. Týkali sa ľudí, ktorí v tomto kostole slúžia. Boli to brat kaplán Ivan Havassy a sestra farárka Anna Velebírová.

Brat kaplán bol po dvoch rokoch služby v Bardejove od 1. septembra 2020 menovaný za kaplána v CZ Richvald. Už ako kaplána z Richvaldu

sme ho teda požiadali, aby prišiel do Bardejova so zvestou Božieho slova. Po tom, ako zhromaždeniu poslúžil biblickým výkladom sme mu v mene celého zboru srdečne poďakovali za obetavú službu medzi nami a popriali jemu aj jeho manželke Danielle Pánom Bohom požehnaný čas na novom pôsobisku. V čase písania tohto článku brat kaplán medzitým zložil aj farársku skúšku, k čomu mu aj touto cestou srdečne blahozeláme a prajeme Božie požehnanie už v pozícii farára.

Sestra farárka Velebírová zase v tomto roku naplnila už tridsať rokov zo svojej služby. Za kňaza ECAV bola vysvätená v roku 1990 v Matejovciach pri Poprade spoločne s bratom S. Sabolom a sestrami K. Hudákovou, D. Kiššovou a E. Fujeří-

kovou. Jej prvým pôsobiskom bol CZ Turíčky v Novohrade, neskôr spoločne s manželom slúžila vo Východnej (LOS) a od roku 2002 v Bardejove. Brat dozorca jej úprimne poďakoval za dlhoročnú službu a poprial Božiu pomoc aj do ďalších rokov života.

Obaja služobníci Božieho slova sa úprimnými slovami prihovorili prítomným veriacim. Všetci spoločne sme zakončili služby Božie odhodlaným spevom hymny Hrad prepevný. Jej slová nás všetkých, ordinovaných aj neordinovaných, povzbudzovali do ďalšej služby napriek náročným okolnostiam, uprostred ktorých sa nachádzame. Spoločne vyznávame, že Pán Boh je pre nás stále útočiskom a prepevným hradom.

-jv-

RANY, KTORÉ SA AKOSI NEHOJA MATERIÁL NA SAMOSTATNÉ BIBLICKÉ ŠTÚDIUM ALEBO KREATÍVNU RODINNÚ DOMÁCU POBOŽNOSŤ

Bratia a sestry, situácia si znova vyžaduje špeciálne opatrenia a možno vás na čas oddiali aj fyzicky od spoločenstva v chráme. To ale neznamená, že nemôžeme tráviť čas s Pánom Bohom vo svojom domove. Či už osamote alebo so svojou rodinkou. Preto vám ponúkame ďalší materiál na kreatívnu domácu pobožnosť.

Zranenia, a teraz nemyslíme tie fyzické, ale tie, ktoré nie je vidieť, sú citlivá téma. Aby sme mohli odkrývať bolesť, aby sme mohli ukázať svoje rany, potrebujeme sa cítiť bezpečne. Musíme mať istotu, že sa nám nikto nevysmeje, ani nebude zľahčovať, ako sa cítime. A preto je výhodou, že túto, ničím nerušenú atmosféru môžeš vytvoriť u vás doma.

Príbeh

Au, au, áu! Zakopla som o koľajnice. Do očí sa mi tlačia slzy, ale rozchodím to. Zvládnem to. Dávam si dole ponožku a sledujem záplavu farieb, ktoré sa mi rozlievajú po nohe. Ružová, modrá, fialová. Nič to nie je, povzbudzujem sa.

O dva týždne na to sedím na pohotovosti.

„Prečo ste s tým palcom neprišli už skôr? Je to zlomené,” vzdychne si chirurg.

„Rada sa hrám na tvrďasa,” znela by moja úprimná odpoveď, ale najskôr pred tým milým pánom len pokrčím plecami a čosi zahundrem.

Keď ma niečo zraní, zvyknem sa tváriť, že som O.K. Ako by mi už len toto mohlo ublížiť? Veď ja predsa nemôžem byť taká krehká. A snažím sa usmievať. Neriešiš to príliš. Akoby zraniteľnosť bola hanba. Akoby jazvy boli trápne a základ si je ich nepriznať a dobre ukryť. Keby som si tú ranu aspoň spôsobila v nejakej hrdinskej bitke, ale zakopnúť... Nie, nepriznám si to. Potrebujem byť predsa nad vecou! Ostať nad vecou.

„Musíme s tým niečo robiť,” povedia mi na kontrole a zamračia sa na mňa. Ani ďalší týždeň nepomohol. Už mi obkresľujú nohu a vyrábajú ortézu. „Nechceme, aby ste z toho mali celoživotné bolesti,” neisto sa na mňa usmeje chirurgička v bielom.

Niekedy čas nepomáha, potrebujeme ortézy. Niekedy si musíme priznať svoje zlomené palce, hlboké, či krvácajúce rany a vyhľadať Lekára.

Otázky na diskusiu

1. Máš na duši nejakú jazvu? Ukáž a porozprávaj príbeh.

2. Prečo niekedy radšej ukrývaš svoje jazvy a tváriš sa, že neexistujú?

3. Čas lieči všetky rany. Súhlasíš s týmto tvrdením?

4. Čo podľa teba najčastejšie bráni uzdraveniu zranení?

(Ak si túto pobožnosť robíš sám/a, odpovede si zapisuj.)

Texty z Božieho Slova

Izaiáš 53,2–7 a 11b: „Vyrástol pred ním ako výhonok, ako koreň zo suchej zeme. Nemá podobu ani krásu, aby sme na Neho hľadeli, ani výzor, aby sme po Ňom túžili. Opovrhnutý a opustený ľuďmi, muž bolesti, ktorý poznal utrpenie, pred ktorým si zakrývajú tvár, opovrhnutý a my sme si Ho nevážili. Naozaj, On niesol naše choroby a naše bolesti Ho obťažili. My sme si mysleli, že je ranený, Bohom doudieraný a opovrhnutý. On však bol prebodnutý za naše hriechy, zdrvený za naše neprávosti. Trest, ktorý nám priniesol pokoj, spočinul na Ňom a pre Jeho rany sa nám dostalo uzdravenie. Všetci sme blúdili ako ovce, každý išiel svojou cestou, ale Hospodin na Neho uvalil neprávosti nás všetkých. Bol trápený a On sa nechal ponížovať, neotvoril ústa, ako baránok vedený na zabitie; neotvoril ústa, ako ovca, ktorá onemie pred strihačom... Môj

spravodlivý služobník ospravedlní mnohých, vezme na seba ich viny.”

Matúš 11,5: „Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa ohlasuje evanjelium.”

Lukáš 8,43–48: „Bola medzi nimi žena, ktorá už dvanásť rokov krvácala. Celý svoj majetok minula na lekárov, ale vyliečiť ju nevedel ani jeden. Odzadu pristúpila k Ježišovi, dotkla sa obruby jeho šiat a krvácanie sa ihneď zastavilo. Ježiš sa pýtal: Kto sa ma to dotkol? Keď sa nikto nepriznával, Peter povedal: Učiteľ, to ľudia sa tisnú na teba a tlačia ťa. Ale Ježiš povedal: Voľakto sa ma dotkol, lebo som pocítil, že zo mňa vyšla sila. Keď žena videla, že sa to neutají, rozochvená pristúpila k nemu, padla mu k nohám a pred všetkými ľuďmi sa priznala, prečo sa ho dotkla a ako sa ihneď uzdravila. Ježiš jej povedal: Dcéra, tvoja viera ťa uzdravila. Choď v pokoji.”

Zamyslenie

1. Bratia a sestry, rany nie sú hanba. Niektoré sme si spôsobili sami, niektoré naši nepriatelia a niektoré dokonca naši najbližší, či už chtiac alebo nechtiac. Nemusíš ich skrývať pod rukávmi a tváriť sa, že neexistujú. Potrebuješ ich ukázať Lekárovi, nechať sa ošetriť. Niekedy sa môže stať, že sa hanbíme ísť na vyšetrenie práve preto, lebo máme pocit, že za rany si môžeme sami, spôsobili sme si ich vlastnou hlúposťou. A niekedy je to naozaj tak. No napriek tomu a práve preto, pamätaj, že pred Pána Boha môžeš prísť s každou ranou a bolesťou. On ťa nevysmeje, ani nepošle preč. Boh je milostivý a láskavý.

2. Niekedy sa nám na chirurgiu ísť jednoducho nechce. Povieme si, že čas vylieči všetky rany. Vyťahovať na

svetlo veci, na ktoré by sme najradšej zabudli sa zdá byť zbytočné. Vracat sa k niektorým spomienkam nám príde príliš bolestivé, niekedy až neúnosné. Nechceme opäť trpieť. Radšej by sme krívali mestom, veď sa to nejako samo, snáď, raz... Lekár je ale potrebný. Kristus prišiel, aby vyliečil naše rany, On je ten Lekár, nie čas.

3. Prečo sa to nehojí? Občas sa stane, že sa rana zapáli. Zahoj túto ranu, kričme, ale v rane niečo je. Uzdrav toto zranenie, ten človek ma zranil, ale stále sme mu neodpustili. Bolí to, ale odmietame zmeniť svoje správanie, o ktorom si uvedomujeme, že nie je správne. Niekedy potrebujeme ešte pred procesom uzdravenia podniknúť kroky, ktoré ranu vyčistia.

Výzva

1. Ak si túto pobožnosť robíte so svojimi deťmi, ako pripomienku si nalep niekam na telo leukoplast. Obyčajný, s detským motívom, ružový, so zvieratkami alebo vodeodolný. Na zápästie, na koleno, je to jedno kam! Ale keď ho budeš nosiť, pamätaj na Lekára, ktorý prišiel, aby ťa uzdravil.

2. Pozri sa aj na ďalšie príbehy o Ježišovi ako Lekárovi. Čo ťa to učí o tebe? Aké princípy liečenia si tam odpozoroval/a? Ako to môžeš aplikovať v tvojom prípade?

Príbehy:

- A. Trpiaca žena (Lukáš 8, 43–48)
- B. Uzdravenie v sobotu (Matúš 12, 9–14)
- C. Uzdravenie Petrovej testinej a iných (Marek 1, 29–34)
- D. Uzdravenie posadnutého chlapca (Marek 9, 14–29)
- E. Uzdravenie slepca pri Jerichu (Marek 10, 46–52)

-av a ms-

AKO TO, ŽE NEODPUSTÍM, V KONEČNOM DÔSLEDKU UBLÍŽI MNE? SVEDECTVO

Srdce, to je vám krehká vec. Vo fyzickom slova zmysle, ale o to viac aj v jeho duševnom význame. Žijeme v pomerne vyspelej krajine, kde nám na každodennom poriadku nehrozí bezprostredné nebezpečenstvo. Dokonca hádam ani nejaká bezprostredná trauma. Ale aj v dobrých a úplne bežných rodinách dochádza k nezhodám. Výčitkám, hádkam, nepochopeniam sa. A práve o takýchto mnohých drobných jazvičkách chcem hovoriť.

Aké je to len ľahké, aby nám stvrdlo srdce. Až neuveriteľne ľahké. Stačí, že niekto opakovane útočí na naše vnútro - cez náš výzor, inteligenciu, schopnosti, robí si z nás posmech alebo si na nás vylieva hnev. To všetko spôsobuje, že sa jedného dňa zatneme, zhorkneme, pretože sa nám zdá ľahšie necítiť nič ako znova a znova odpúšťať.

Myslím si, že by sa ľudstvo dalo rozdeliť do dvoch skupín. Na ľudí ako je moja mamka a potom na takých, ako som ja. Teda aspoň keď hovoríme o téme odpustenia. Moja mamka je človek, ktorému keď ublížite a o pár hodín sa mu pridete ospravedlniť, si už nepamätá, prečo to robíte. Odpúšťa ľahko, s prehľadom a stále znova.

Ja som iný prípad. Neodpúšťa sa mi ľahko. Zabúda sa mi ešte ťažšie. Pamätám si každú krivdu, ktorá sa mi od mojich troch rokov stala. Veľmi by som chcela mať tento mamkin gén, ale zdá sa, že sa mi z neho neušlo.

A práve preto som pred pár rokmi začala pozorne počúvať vždy, keď sa hovorilo o odpustení, resp. o neodpustení. Viediac, že to nie je moja silná stránka, som samu seba znova a znova vystavovala Písmu, jeho výkladu, príbehom ľudí a nádeji, že sa v tom chcem posúvať ďalej a odpúšťať. O pár zistení by som sa s vami chcela podeliť.

Nielen medzi kresťanmi, ale hocikde vo svete, je téma odpustenia veľmi veľká. Od tvrdosti filozofie oko za oko a zub za zub až po na východe zľudovené „odpušćim, ale nezapomněm“. A potom je tu Kristus,

ktorý Petrovi odpovedá: „Odpustiť, Peter, musíš sedemkrát sedemdesiat ráz.“ Aby som parafrázovala, jedno-ducho vždy znova. Hneď po tejto odpovedi Ježiš učeníkom rozpovie príbeh. (Ev. Matúša 18. kap.) Rozpráva príbeh o sluhovi, ktorý bol kráľovi dlžný 10 000 talentov. Kráľ mu na jeho prosby dlh odpustil. Na to sluha vyšiel von a začal škrtiť spolusluhu a vymáhať od neho dlh vo výške 100 denárov. Keď to kráľ počul, bol veľmi nahnevaný a odovzdal sluhu mučiteľom.

Paradoxne, ja som nerozumela, prečo sa kráľ tak hneval. Veď to dáva určitú logiku: ak ja niekomu dlhujem, snažím sa vyzberať to, čo iní dlžia mne, aby som mala z čoho vrátiť. To som si myslela ale iba do chvíle, kým som si neprepočítala záhadné meny ako talenty a denáre na dnešné eurá.

1 talent – 330 eur, čo znamená, že 10 000 talentov – 3 300 000 eur. Cca.

Vyrobiť takýto dlh je podľa mňa nemožné. A to asi bola Ježišova pointa. Povedal, že Pán Boh nám cez Ježiša, svojho Syna, pre Neho najdrahšiu bytosť vo vesmíre, odpustil všetko. Každú vinu, každý hriech, všetko, čo sme spravili a čo sa nám ešte len podarí pokaziť. VŠETKO bolo na Golgote splatené. Viac ako tri milióny eur. A potom, príde brat, príde sestra, manžel, rodič, dieťa... a zrania. Odignorujú, potupia, ublížia. A ja vôbec nechcem nič zľahčovať. Niekedy ľudia zhrešia proti nám a proti Pánu Bohu vážnym a lámajúcim spôsobom.

Tu však prichádza na rad druhý prepočet:

1 denár – 0,50 eur – 100 denárov – 50 eur. Cca.

Čokoľvek sa stalo, stane, matematika Božích očí je, že nám bolo odpustené viac. Že si môžeme dovoliť odpúšťať stále, znova a znova. Lebo nie je žiaden dlh, ktorý by nebeský Otec držal voči nám. Máme na to. Na konte máme dosť milosti a odpustenia.

Takže čo odpustenie nie je? Nie je to čakanie na svojich 50 eur, aby som mohla odpustiť. Nie je to čakanie odčinenia, vrátenia dlhu. Neodpúšťame preto, lebo nás o to človek požiadal, poprosil, lebo oľutoval svoju vinu, lebo nám ujmu nahradil a dlh splatil. Odpúšťame preto, lebo nám bolo odpustené. Lebo na to máme. Lebo neodpustenie nie je rovnako dobrá možnosť ako odpustenie. Je to hriech, ktorý vzbudzuje v Božom srdci hnev. Tak urobí Otec nebeský vám, ak neodpustíte každý svojmu bratovi jeho previnenia.

Odpustenie nie je jedna z dvoch rovnako dobrých možností. Odpustenie je nutnosť. Ale pozor, jedným dychom chcem dokončiť aj to, že odpustiť neznamená ignorovať to, čo cítíme. Nechať doznieť bolesť, krivdu a hnev je dôležité. A je úplne v poriadku povedať človeku, ktorý nás hlboko zranil, že potrebujeme čas sa upokojiť, pretože to príliš bolí. Pán Ježiš nás nevolá, aby sme sa stali rohožkou pre ostatných. Na druhej strane hovorí, že odpustiť musíme a že sa môžeme hnevať tak, že je to v poriadku, ale aj tak, že je to hriech. Duch Svätý nám zvnútra vždy ukáže ten rozdiel.

Odpustenie tiež neznamená dôverovať ľuďom, ktorí nám ublížili a robia to stále znova. Pýtajme sa však Hospodina, ako sa k takým ľuďom v budúcnosti správať. Čo najviac oslávi nášho nebeského Otca.

A poslednou vecou, ktorú by som chcela zdôrazniť, je, že niekedy do väzenia svojho srdca zavrieme sami seba. Nevieme odpustiť sami sebe. Ak to tak je, všetko vyššie uvedené platí aj v tejto situácii. Niekedy to vyznieva dokonca pokorne a sväte - neodpustiť si, trýzniť sa. Ale aj v tejto situácii platí, že keď ti Pán Boh odpustil, ty sám sebe nemôžeš neodpustiť. Musíš odpustiť rovnako, ako to platí pri tvojom bratovi. Božia milosť prebija všetko.

-ms-

ZVEĽAĎUJEME NAŠE DEDIČSTVO

Ak kráčate okolo našich cirkevných budov v Bardejove, iste aj vám padne do očí ich vonkajší vzhľad. Vďaka Pánu Bohu, vnútorné priestory kostola, Auditória aj Gründlovského domu sú v dobrom stave. Venovali sme im veľa pozornosti aj finančných prostriedkov vrátane podpory zo strany Ministerstva kultúry SR a Mesta Bardejov v uplynulých rokoch. No stav ich vonkajšku nás nemôže nechať ľahostajnými. A nikdy to tak ani nebolo. Snažíme sa vždy vykonať to, na čo zabezpečíme dostatok prostriedkov a čo je v danom čase dôležitejšie pre rozvoj našej služby evanjeliu v cirkvi a spoločnosti.

Vykonať tak náročné investičné akcie nie sme schopní len z vlastných prostriedkov. Každoročne sa preto snažíme na opravy a zveľadenie dedičstva prevzatého po otcoch získať aj zdroje zo strany štátu a mesta. V rokoch 2019 a 2020 sa nám podarilo zabezpečiť podporu na dva projekty.

Auditórium

Oprava Auditória je dlhodobou jednou z našich priorít. Prečo je to tak? Môžeme si to vysvetliť symbolickým prirovnaním jeho priestorov k srdcu zboru. Srdce totiž bije neprestajne a vytrvalo. Práve tak vyzerá aj činnosť, ktorá sa za bežných okolností odohráva v Auditóriu. Kým neprišli obmedzenia spojené s pandemiou, odohralo sa v tejto budove každý rok viac ako 450 stretnutí a podujatí, kde bolo vyučované Božie slovo a ľudia sa stretávali k modlitbám či duchovným piesňam. Schádzajú sa tu veriaci z celého zboru, predovšetkým deti, dorast, mládež, ale aj speváci, dospelí, seniori atď. Pri tejto frekvencii máme často skúsenosť, že priestory prízemia sú nám tesné. Preto sa už niekoľko rokov snažíme o prestavbu podkrovia na priestory pre deti, dorast a mládež.

Prvým krokom k tomuto cieľu je výmena strechy. Plánovali sme ju začať už v roku 2019, no rôzne okolnosti nás viedli k tomu, že sme práce presunuli na rok 2020. Príprava materiálu a staveniska začne v poslednom štvrtroku, dokončenie prác, aj vzhľadom na

obmedzenia v čase karantény, bude v roku 2021. Pri týchto prácach má dôjsť ku kompletnej výmene strešnej krytiny, revízií a prípadným opravám pôvodného krovu, ktorý zostáva zachovaný aj v plánovanom podhlade podkrovia. Strecha bude opatrená tepelnou izoláciou vrátane všetkých ďalších technologicky nevyhnutných vrstiev strešného obalu a strešnými oknami. Tak má v podkroví vzniknúť plnohodnotný priestor využiteľný na vnútromisijnú činnosť. Na tieto práce už niekoľko rokov zbierame účelové milodary. No celkový náklad, podľa rozpočtu zhotoviteľa viac ako 90 000 eur, nedokážeme vykryť z vlastných prostriedkov.

Sme radi, že sa nám podarilo v roku 2019 zabezpečiť príspevok z prostriedkov vlády, Ministerstva financií SR pri výjazdovom rokovaní v Bardejove vo výške 15 000 eur a v roku 2020 od Mesta Bardejov dotáciu 10 000 eur. Aj po získaní týchto zdrojov však ešte stále zostáva zvyšná čiastka na našej vlastnej zodpovednosti a obetavosti. Preto budeme veľmi vďační každému, kto sa zapojí do zbierky na opravu strechy 500 po 100, v ktorej hľadáme 500

dobrovoľných darcov, ktorí by prispeli sumou 100 eur, alebo akýmkoľvek iným milodarom. Auditórium ešte aj v súčasnej situácii slúži na nahrávanie videoprogramov pre dorast a budeme ho využívať aj pri dištančnom vyučovaní konfirmácie. Stále bije svojim rytmom, ako srdce, ktoré vhaňa život do žíl.

Gründlovský dom

Gründlovský dom na námestí je budovou s celkom inou dynamikou aj hodnotou. Ide o jeden z najhodnotnejších zachovaných meštianskych domov na Radničnom námestí predovšetkým preto, že má zachované pôvodné vnútorné členenie budovy. Pri rekonštrukcii v deväťdesiatych rokoch však došlo k zatretiu osobitých sgrafitových ozdôb na vonkajšej fasáde. Pri plánovanej rekonštrukcii čelnej fasády budovy by sme chceli obnoviť tieto sgrafity (sgrafito je renesančná grafická umelecká technika, pri ktorej dielo vzniká vyškrabávaním do viacrstvovej hladenej omietky) a tiež obnoviť časť dlažby pod stĺpmi na priečelí. Tak dôjde aj k sanovaniu zamakajúcich pivničných priestorov. Z požadovaných 70 000 eur sme v roku 2020 z prostriedkov programu Obnovme si svoj dom Ministerstva kultúry SR dostali dotáciu 30 000 eur. Z nich chceme realizovať čo najväčšiu časť plánovaných prác. Práce sa majú realizovať tiež v poslednom štvrtroku tohto roku.

Zadovážiť tieto prostriedky vždy znamená mnoho starostí, vybavovania a následne úsilie venované realizácii projektu. Tak sme to zažívali aj pri predchádzajúcich prácach na oprave strechy, ktorú sme realizovali v troch etapách, vždy po získaní časti potrebných financií. No výsledok nás motivuje k tomu, aby sme znova a znova podstupovali tie isté náročné kroky, aby sme mohli dosiahnuť očakávaný stav našich budov.

Stále máme na pamäti zámer, ktorý sme si vytýčili v minulosti, že v týchto priestoroch raz chceme zriadiť Múzeum Leonarda Stöckela. Všetky snahy o zveľadenie a opravy budovy smerujú aj k tomuto cieľu. Aj za zdarný priebeh týchto prác je potrebné sa modliť a prosiť Pána Boha, aby nám pomohol prijatý dar nielen udržiavať, ale aj zveľadiť, a tak ho odovzdať k úžitku tým, ktorí prídu po nás.

-jv-

SAMUEL SABOL NOVÝ ZBOROVÝ KAPLÁN V CZ BARDEJOV

Srdečne vás pozdravujem, bratia a sestry!

Prežívame zvláštny čas nutnej izolácie. Nie je možné spontánne sa stretávať a zažívať vzájomne spoločenstvo, ktoré definuje charakter cirkvi. Tá je zhromaždením hriechnych veriacich ľudí pokrstených v Ježiša Krista. Paradoxne v takomto zvláštnom čase izolácie prichádzam do služby medzi vás. Potrvá ešte určité obdobie, kým sa budeme môcť v spoločenstve zboru spontánne stretávať. Rád by som preto využil tento malý priestor k tomu, aby som sa vám takouto formou mohol v krátkosti predstaviť.

Pre farské deti je náročné definovať odkiaľ pochádzajú. Narodil som sa do rodiny evanjelického a. v. farára. Obaja moji rodičia pochádzajú z CZ Kuková, ku ktorému mám veľmi blízko. Pokrstený som bol v CZ Chmeľov a podstatnú časť detstva som prežil aj v CZ Bystré, kde môj otec pôsobil ako zborový farár. V roku 2008 otec nastúpil do úradu biskupa VD ECAV v Prešove, odkiaľ

sme sa nedávno po uplynutí druhého volebného obdobia presťahovali do susedného zboru, Marhaň. O každom z týchto miest by sa dalo povedať čosi zvláštne a špecifické. Žijú v nich mnohí a rozliční ľudia rôznych záľub a pováh. Ale všetky majú jedno spoločné: vo všetkých som doma, pretože tam nachádzam cirkev, ktorá je mojim domovom. Mám ju rád, pretože som v nej našiel Krista. Odkiaľ pochádzam a kde je môj domov? V cirkvi.

Mám dve mladšie sestry. Staršia z nich študuje medicínu, mladšia evanjelickú teológiu. Moja mama pracuje ako zástupkyňa Evanjelickej materskej školy v Prešove.

V roku 2012 som maturoval na Evanjelickom kolegiálnom gymnáziu v Prešove a následne pokračoval v štúdiu na Evanjelickej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave. Rok štúdia som strávil na Teologickej fakulte Univerzity v Lipsku. Teologické štúdium som ukončil štátnou skúškou v roku 2018. Od toho obdobia pôsobím na EBF UK ako doktorand na Katedre praktickej

teológie. V septembri tohto roka som absolvoval dizertačnú skúšku a v nasledujúcom období bude mojou snahou dopísať a obhájba dizertačnej práce s publikačnou činnosťou.

Do služby cirkvi som bol vyslaný ordináciou 29. 9. 2019 v Hanušovciach nad Topľou. V tejto službe chcem stáť medzi vami v plnej zodpovednosti a pokore pred Bohom. Nie som dokonalý, ale verím, že mi Pán Boh pomôže využívať na požehnanie všetky dary, ktorými ma obdaril.

Pán Boh s vami!

Samuel Sabol

OKIENKO DO CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV NA SLOVENSKU BARDEJOV

1. MÁJ – 30. SEPTEMBER 2020

Tamara Hrivňáková, Lukavica
Tereza Stieranková, Bardejov
Róbert Novák, Bardejov
Matej Sabol, Mokroluh
Jarmila Stašová, Bardejov
Matúš Hankovský, Bardejov
Simona Kmecová, Bardejov
Tobias Polča, Bardejov

Martin Katuščák
a Silvia Šoltéssová
Andrej Reiter a Lucia Kmecová
Filip Šoth a Barbora Šimová
Daniel Kmecik a Lucia Rohaľová
Patrik Kostár a Viktória
Kostárová, rod. Sosňáková
(požehnanie manželstva
v Richvalde)

Mgr. Juraj Nicák, 83 r., Bardejov
Andrej Hrivňák, 83 r., Bardejov
Dušan Hažer, 62 r., Zborov
Vlasta Pavuková, rod. Evinová,
51 r., Bardejov
Emma Priščáková, rod. Sedláková,
73 r., Bardejov
Valéria Bogolová, rod.
Hrabčáková, 79 r., Bardejov

Daniel Benka, Mihaľov
Viktória Tarnovská, Mokroluh
Marína Viglašová, Bardejov
Alma Chocholichová, Mokroluh
Diana Sidorová, Beroun, ČR /
Bardejov
Juraj Lukáčik, Bardejov
Matej Kraus, Bardejov
Teo Kuruc, Bardejov

Daniel Benka
a Drahomíra Jankuvová
Dušan Šoltys
a Gabriela Riznerová
Tomáš Virgala
a Kristína Semanová
Martin Čorba a Zuzana Rohaľová
Ján Marko a Kristína Pavlusová

Milan Holpit, 65 r., Vyšná Voľa
MUDr. Pavol Šima, 77 r., Bardejov
Igor Klimek, 37 r., Bardejov
Mária Gočová, rod. Foľtová,
68 r., Mokroluh
Anna Martičeková, rod.
Riznarová, 87 r., Bardejov
Tomáš Kručovský, 60 r., Bardejov

Patrik Izák, Bardejov / Írsko
Lea Boronová, Tarnov
Rebecca Kanský, Bardejov
Zdenko Sabol, Bardejov
Michaela Sabolová, Bardejov
Liam Yahia Ammar, Bardejov /
Bahrajn
Elias Noah Ammar, Bardejov /
Bahrajn

Martin Elíz a Nikola Holpitová
Slavomír Guzi
a Sandra Molitorisová

Katarína Maňková, rod.
Riznárová, 31 r., Bardejov
Jozef Šima, 76 r., Bardejov
Vladimír Bogol, 63 r., Bardejov
Ján Kostár, 68 r., Rokyty
Anna Evinová, rod. Sobeková,
89 r., Vyšná Voľa

KNIHA

BARDEJOV A OKOLIE Z NEBA

Na farskom úrade ponúkame možnosť objednať si v predpredaji knihu Bardejov a okolie z neba.

Ide o knihu leteckých fotografií mesta Bardejov a väčšiny obcí nášho okresu s krátkym popisom obrázkov v slovenčine, angličtine a poľštine, vo formáte 25x17 cm, s osobitným úvodom a prezentáciou nášho cirkevného zboru, jeho častí a činnosti zboru. Kniha bude vydaná v januári 2021.

Cena v predpredaji: 22 €

Cena pri bežnom predaji: 25 €

Objednávky prijímame na farskom úrade. Úhrada ceny knihy je možná hotovosťou alebo prostredníctvom QR kódu (prosíme uviesť meno a adresu):

Kniha PAY by square

NA VYDANIE BARDEJOVSKÉHO PRAMEŇA PRISPELI:

3 € Bardejov – s. Gažiová; Mokroluh – s. Dzuriková

5 € Bardejov – s. Drobienková, s. Geromanová, s. Hudáková, s. Mačejovská, s. Mirdaliková, 2 x s. Pangráčová, 3 x s. Petričová, s. Philippiová, br. Adamuščin, br. Lettrich, br. Novák, br. Pangráč, br. Polča, r. Adamuščinová, r. Bukovinská, r. Fuchsová, r. Hnatková, r. Ildžová, r. Klimeková, r. Kmecová, r. Kostárová, r. Podlesná, r. Polčová, r. Remetová, r. Stieranková, r. Svobodová, r. Vantová; Bardejovská Nová

Časopis Bardejovský prameň doručujeme do každej domácnosti Cirkevného zboru Bardejov zdarma. Jeho vydávanie v podobe, v akej ho máte k dispozícii stojí približne 1000 € na jedno číslo. Rozdávanie časopisu do všetkých domácností považujeme vo vedení zboru za jeden z dôležitých misijných prostriedkov. Chceme dať všetkým členom zboru najavo, že máme záujem, aby boli informovaní o živote v zbore. Chceme všetkých pozývať k aktívnej účasti na

Ves – s. Gmitterová, br. Gibel, r. Tomašková; Kurov – r. Mirdaliková; Lukavica – r. Adamuščinová; Vyšná Voľa – br. Evin; Zborov – s. Hirkalová
10 € Bardejov – Bohu známa sestra, s. Boďová, s. Briškárová, s. Eštoková, s. Gočová, s. Gregová, s. Vantová, s. Matušovičová, s. Virgala, s. Voľanská, s. Zášuriová, br. Demčko, br. Dzuruš, r. Birošová, r. Habžanská, r. Halžová, r. Hankovská, r. Klobušniaková, r. Kolesárová, r. Mitaľová, r. Pavlusová, r. Priščáková, r. Šimová, r. Velebírová; Bartošovce – s. Šlachtičová; Be-

loveža – s. Škriabová; Gaboltov – r. Halkociová; Lukavica – Bohu známa sestra, s. Adamuščinová, s. Hrivniaková, s. Kotulová, s. Riznárová, s. Riznerová, br. Hankovský, br. Kotuľa, r. Katušinová, r. Kotulová, r. Paňková; Mihaľov – br. Sobek; Mokroluh – s. Macejová, r. Klimeková; Nižná Voľa – s. Gdovinová; Stebnícka Huta – s. Grobárová; Vyšná Voľa – s. Antolíkova, s. Evinová, br. Evin, r. Adamuščinová, r. Guľová

15 € Bardejov – s. Skoncová; Bardejovská Nová Ves – br. Jankuv

16 € Bardejov – Bohu známa rodina

20 € Bardejov – s. Hankovská, r. Martičeková, r. Stachová; Mokroluh – r. Gočová; Vyšná Voľa – r. Evinová

25 € Bardejov – s. Lukáčová; Vyšná Voľa – r. Holpitová

30 € Vyšná Voľa – manželka Boguski

Spolu: 897 €

Časopis PAY by square

stále
d'akuyte